

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÈE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

TONGEREN, DEN 15 JULI.

Weeral mislukt.

De groote en kleine liberale nieuwspapieren, en bijzonderlijk de *Egout of Echo du Parlement*, zijn razend van woede, omdat, zoo men zegt, eene overeenkomst tusschen 't ministerie en de meerderheid der Kamer, opzichts van de militaire hervormingen, tot stand is gekomen. De sedert drij jaren uitgehongerde liberale kliekijannen hadden zich aan deze ontkenning niet verwacht, en van daar al die razende furie. Zij dachten intendeel, ja, zelfs zij waren bijna verzekerd dat 't ministerie niets of te weinig zou hebben toegegeven, en dat de katholieke meerderheid van haren kant alles zou verstooten hebben. Dit deed hun hopen dat zij weldra weer aan 't Staatsscholten zouden gezeten hebben en hunne nooit verzadigde trek-zuig- en grijplust zouden kunnen voldoen. Reeds zagen zij die voor hen zoo schoone tijden in 't verschiep opdagen dat zij den burger 't laatste druppeltje zweet zouden kunnen afpersen en met geheele handgrepen in zune geldborze putten. En dat men niet zegge dat wij overdreven zijn, want de onderzanding heeft ons geleerd hoe geweldig de lust van alles uit te lekken, alles uit te zuigen, alles in te slokken, alles onder hunne gieren-klauwen te doen verdwijnen bij de altijd hongerige liberahaters is.

Doch nu, is het weer mislukt, nu is het weer *Adieu mijnen meuzelaar met draeiken en al!* Die schoone liberale droomen zijn gaan vliegen, ze zijn verdwenen gelijk kasteelen in de lucht !!!... Het geliefkoosde Staatsscholten bijna in handen hebben, de tijd berekend hebben waarop men er zich zal kunnen aan verzadigen, en dan in eens, door een onverwacht geval, al zijne hoop zien verdwijnen, dat is geweldig, dat is om er van te bersten !!!.....

Kamer.

Zitting van 12 juli.

Aan de dagorde is het Vlaamsch voor de rechtbanken.

De heer COOMANS. — De Vlamingen hebben het recht om in hunne taal gevonnisd te worden. Men mag hun dit niet meer ontkennen, want 't is te lang, dat zij er de slachtoffers van zijn. Het durt meer dan 40 jaren. Men weigert dat de Vlamingen in hunne taal worden gehoord, worden gevonnisd. Men heeft Vlamingen het hoofd afgeslagen, die zich niet konden verdedigen of uitleggingen geven in hunne taal.

Verscheidene stemmen. — Waar? waar? Haal voorbeelden aan.

De heer COOMANS. — Te Bergen. Men moet het ontwerp stemmen, zooals het is.

De heer VAN HUMBECCK. — Wij hebben eene gematigde wet willen maken en het doet mij spijt, dat een lid dezer Kamer in de discussie de gematigheid uit het oog verliest. Men heeft gezinspeeld op de zaak Coccke en Goethals. Over die zaak zijn reeds al de uitleggingen gegeven. Ik weet niet, waarom men de magistraten zoude willen beletten om met elkander in het Fransch te briefwisselen.

De heer DELANDSHEERE. — Ik ben er voor om de magistraten te laten handelen, zooals zij het goed vinden, behalve voor de verhooren en getuigenissen.

De heer VAN HUMBECCK. — Maar art. 2 is getrokken uit het project der herzieningscommissie.

De heer VAN DEN PEERBOOM. — In West-Vlaanderen zijn er vele (?) gemeenten, waar men niets spreekt dan Fransch. Men moet de belangen vrijwaren van deze personen, welke afhangen van het Hof van Gent.

De heer VAN HUMBECCK stelt voor bij art. 2 het volgende paragraaf te voegen:

« Te rekenen van dit onderhoor, zal de proceduur in het Fransch plaats hebben.

» Echter zullen de verklaringen der getuigen in het Vlaamsch blijven ontvangen en beteekend worden, indien getuigen niet vragen gebruik te maken van de Fransche taal. »

De heeren DE LANTSHEERE en JACOBS sluiten zich aan bij dit amendement.

Dat van den heer DE MEUR wordt verworpen.

De heer COOMANS legt het volgende amendement neer.

« Bij het dossier zal eene Vlaamsche vertaling gevoegd worden van de in het Fransch ontvangen en beteekende getuigenissen, alsook van de Fransche stukken van het dossier indien de beschuldigde niet zou gevraagd hebben gebruik te maken van de Fransche taal. »

De heer BARA. — Dan vraag ik ook, dat de vlaamsche stukken in het fransch moeten vertaald worden.

De heer DELANDSHEERE. — In de dossiers zijn er vele stukken, welke niet hoeven vertaald te worden.

Deze vertalingen zouden aanleiding geven tot groote kosten, welke zwaar zouden drukken op den Staat of op de beschuldigten, indien zij geoordeeld of solvabel zijn. Indien de beschuldigten niet geoordeeld zijn, zal men hun er eenige dagen gevangenisstraf moeten voor toepassen.

De heer COOMANS. — Wij willen enkel, dat de advocaat geene grotere geneegenheid heeft om fransch dan wel om vlaamsch te spreken.

De heer BARA. — Maar gij gaat buiten de strekkingen van het wetsontwerp. Er is hier geene kwestie meer de grieven der Vlamingen recht te doen wedervaren. Gij wilt al de advocaten dwingen om van de vlaamsche taal de rechterlijke taal te maken. En dit is gansch wat anders. De advocaten zijn de beste rechters over de belangen hunner cliënten.

De heer COOMANS. — Gij weet er niets van. De heer BARA. — Gij hebt het recht niet, om u in de plaats van eenen advocaat te stellen; hem te beletten zijnen client te verdedigen zooals hij het noodig oordeelt.

Een vlaamsch advocaat heeft altijd het recht voor de rechtbanken van Doornik of Bergen in het Vlaamsch te mogen pleiten, vermits zijne pleitredenen vertaald worde (!)

De Walen hebben echter afgezien van het recht, welk hun w... toegestaan; want in de Vlaamsche provincien heeft men geene magistraten benoemd dan degene, die de Vlaamsche taal machtig waren (?)

De heer DE BAETS. — Leert Vlaamsch!

De heer COOMANS. — Ge leert wel latijn!

De heer BARA. — Men leert latijn om de teksten te verstaan; doch om eene taal te leeren spreken, moet men in de gewesten geweest zijn, waar zij gesproken wordt. Ten hantent, bevinden de Vlamingen zich steeds tusschen personen die de Fransche taal spreken; bij de Walen is het niet zoo. Ondanks al mijne pogingen, ben ik er niet kunnen in gelukken de Vlaamsche taal aan te leeren.

Onder dit opzicht genieten de Vlamingen een groot voordeel. Hunne beweging, ter gunste der Vlaamsche grieven, is niets anders dan eene kiesbeweging. De partijgangers der Vlaamsche beweging en hunne katholieke vrienden zijn zeer verbitterd, omdat de Walen hun geene oppositie maken. Zij hebben beloofd het land van belofte te veroveren tegen de Sarazijnsche Walen en de Sarazijnsche Walen staan het land van belofte af, zeggende, dat men dit land reeds bezat. (Gelach links.)

STADS- EN PROVINCIE NIEUWS.

Een plechtig *Te Deum* zal toekomenden maandag 21 juli, in O. L. - V. Kerk te Tongeren gezongen worden, ter gelegenheid van den verjaardag der kroning van Leopold I.

De koninklijke muziek societeit van Tongeren, heeft verleden zondag avond eene schitterende *serenade* gegeven aan M. Jaminé, ter gelegenheid zijner verheffing tot den graad van Groot-officier der Leopoldsorde.

M. H. Lenaerts van Hasselt heeft 't examen van kandidaat in de rechten met onderscheiding afgelegd.

M. A. Leroy van Brée heeft het examen van eerste doctoraat in de rechten met onderscheiding afgelegd.

De jurij heeft de spijt uitgedrukt aan de heeren Lenaerts en Leroy, de groote onderscheiding niet te kunnen toestaan, deze graad afgeschaff zijnde.

Correspondentie van overal.

Ik sprak in mijnen eersten brief van de plaatsenzucht, door de liberalen ingericht, tot dus verre dat, indien deze, bij onmogelijkheid, belangloos werden, de ontvangsten van den staatspoozweg merkelyk zouden verminderen... En dat is niet overdreven! gaat naar Brussel wanneer gij wilt, en do trein laait eene geheele vracht liberale plaatsenvragers op; steekt eens uw hoofd in de ministerieele voorkamers, en daar ontmoet ge ze, begaafd met eene vastberadenheid, die welhaast zou doen gelooven dat het nog de Frère's, de Bara's, de Pirmez's zijn, die in het kabinet zetelen.

Hunne titels overtreffen deze van allen en van iedereen: 't is, ten minste, wat ze beweren. Hoort

hen maar eens spreken: ze zijn de bedaarste personen der wereld. Wel is waar, ze maken deel van de vrijmetselaars-logieën, waar al de straatproeren gesmeed worden, en ze sparen geene moeite om het katholiek ministerie te doen belasteren en beledigen. Maar toch, zeggen ze, zij zijn bedaarde menschen, de ministerieele welwillendheid alleszins waardig.

Wat mij grieft, is de pretentie niet dier stoutmoedigen, maar wel de handelwijze van sommige katholieken, die simpel genoeg zijn om zich door hen bij den neus te laten leiden, en hen den heeren ministers aan te bevelen. Ja, dat doet mij hartzeer, en ik vraag aan die flauwhartige beschermers, of in het bijwezen van 't schreeuwend ongelijk, den katholieken door de liberale ministers aangedaan, (ongelijk, welk nog verre is van hersteld te zijn!) zij hunne aanbeveling ten voordele der liberalen kunnen verrechtvaardigen? Voorzeker neen, en ziehier waarom.

In het middelbestuur van financiën, van openbare werken, van post, telegraaf, van ijzeren wegen, enz., enz., is er nog niets, hoegenaamd niets verricht om de katholieken te vergoeden over het hun gedurende dertien jaren gedane ongelijk! In al de besturen, zoo te Brussel als in de provincien, hebben onze tegenstrevers nog de overhand! — En men vindt katholieken, die liberalen aanbevelen, liberalen die, hun oogwit bereikt hebbende, nogmaals ons zullen tergen, kwellen en bevechten, met steenen werpen!

In het departement van justicie is er iets gedaan geworden om Bara's verstootelijke onrechtvaardigheid te herstellen: doch hoe verre ben ik van lachen, zegde de bruid, en ze huilde. En ik zeg: hoe verre zij wij er van, het aandeel te hebben, dat ons toekomt!

Wanneer dan zullen de menschen oogen hebben om te zien, en ooren om te hooren?

Buitenlandsch nieuws.

Frankrijk.

Men schrijft uit Parijs:

Er zijn veel zaken in Frankrijk, waarover de Shah zich in wijsgeerige bespiegelingen kan verdiepen. De muziek speelde bij zijne komst den perzischen marsch; maar hij hoorde geen enkel nationaal lied spelen, zooals in Rusland, Duitschland, België, Groot-Brittanie, Frankrijk heeft zooveel nationale liederen, dat ze als het ware een popourri vormen, waaruit in de tegenwoordige omstandigheden geen keus kon worden gedaan. Wij hebben nationale liederen, om er geen te hebben. Wel hebben wij de *Marseillaise*; maar 't gaat niet goed er den kreet van Leve Hendrik IV! bij te doen hooren. Ook hebben wij de *Parisienne*, maar deze strookt niet met het *Partant pour la Syrie*. Enkel in onze Nationale Vergadering, of in een ministerie van coalitie, kan men al die aria's te zamen doen gaan. 't Kan misschien bevorderlijk zijn aan de zedelijke orde, maar zeker niet aan de harmonie. Wij verkeerden dus ook ten opzichte van een nationaal lied in ongunstiger omstandigheden dan andere landen: wij hebben er geen. Hetzelfde kan gezegd worden van de kreten, van die gemeenschappelijke kreten, welke uit de borst van allen opstijgen. Overal waar de Shah kwam, hoorde hij roepen: Leve de Keizer! of: Leve de Koning! of: Leve de Koningin! Maar hier: Leve wat? Leve wie? Men mag niet roepen: Leve de Koning! noch: Leve de Keizer! noch: Leve de Republiek! zonder zich bloot te stellen aan de gestrengheid der wetten, die aanzetting tot burgeroorlog verbieden. Al die overwegingen zijn zooveel redenen, dat de Shah van Perzie in Frankrijk niet met zooveel praal, niet zoo luidkrachtig, niet zoo uitbundig ontvangen is als elders.

De shah vroeg toen hem de leden van het bureel der Kamer werden voorgesteld, of het aantal leden der Nationale Vergadering groot was. Toen men hem antwoordde: 700, zegde hij: Dat is zeer veel, 700 souvereinen.

Woensdag heeft te Parijs de wapenschouwing plaats gehad van 80,000 man ter ere van den shah. Het weder was schoon en de volksmenigte zeer groot.

Maarschalk Mac-Mahon door een schitterenden staf omringd, waaronder zich de hertog van Aumale bevond, wachtte den shah aan de Passy poort af. De shah zat te peerd; hij is het plein van de *Looghang* overgetrokken in het midden der troepen, die hem de krijgseer bezeugden.

Duitschland.

Ook het klooster Teterchen, in Lotharingen, is door de verbanningswetten getroffen. Duitzende Pruisische soldaten zullen zich dat klooster nu met smartelijke aandoening herinneren.

Het ligt op zes uren afstands van Metz, en ontving de in den slag gewonden onmiddellijk van het slagveld. Het geheele klooster was een lazaret; 60 a 70 zwaar gewonden, benevens een groot aantal typhuslijders, werden er voortdurend met de meeste liefde verpleegd.

De paters en broeders stonden de arme soldaten nacht en dag bij; vier doctors woonden in het klooster, en sliepen op goede bedden, terwijl de paters op den harden grond lagen. Daarenboven werden dagelijks door het klooster 300 voorbijtrekkende soldaten gevoed.

Een geneesheer uit Koningsbergen, een protestant, zegde, toen hij afscheid nam: « Thans weet ik, wat een klooster is, en wil naar mijn vermogen arbeiden om ook te Koningsbergen zulk een klooster van Redemptoristen te krijgen. »

Ieder geneesheer ontving dagelijks van regeeringswege vier thaler, maar van het klooster gratis voedsel en verblijf. Toen de typhus uitbrak nam een protestantsch veldgeestelijke de vlucht, en liet de arme protestantsche soldaten aan de paters over. En thans krijgen deze hun loon!

Het klooster Teterchen, dat zich ten opzichte van de Duitse soldaten onsterfelijke verdiensten heeft verworven — een officieus schrijven verklaarde, dat de verdiensten van het klooster nimmer vergolden konden worden — is opgehouden; de weldoeners moeten het brood der ballingschap gaan eten, na het stof van het ondankbare Duitse vaderland van de voeten geschud te hebben!

Rusland.

De rechtbank van Warschau heeft over eene zaak uitspraak moeten doen, die wellicht tot hertoe eenig in haren aard is. De molenaar Ivan Szepanski, oud 30 jaar, geboren te Nowwies, district Kolo, was beschuldigd van zijne vrouw Franziska, oud 23 jaar, verkocht te hebben. Hij had haar over ruim een jaar gehuwd; geen dag ging voorbij zonder twist in 't huishouden. Om er een einde aan te stellen liet de molenaar zijne wederheft over aan den wijkkoopman Borkowski, van het dorp Mlynek, mits 50 zilveren roebels. Ziehier hoe deze koop werd gesloten. Szepanski, met zijne vrouw in een rijtuig van de markt van Kolo wederkeerende trad met haar in de herberg van Mlynek. Daar stelde Szepanski aan een zeker Sosnows voor om hem zijn rijtuig te verkoopen mits 8 roebels. Zijne vrouw en de herbergier rieden hem deze verkoop af, waarop hij uitriep: Mijne zaken gaan niemand aan, het staat mij zelf vrij mijne vrouw te verkoopen.

De herbergier vroeg hem hoeveel hij zijne vrouw schatte. Szepanski antwoordde: 50 roebels (200 fr.). Borkowski gaf hem aanstonds deze som. Szepanski stak ze in den zak, vatte zijne vrouw, die hem weerstand bood, bij de kraag en wierp haar tegen den toog waar de herbergier stond, zeggende: Loop naar de duivel! ik heb liever 't geld dan u; ik zal desnoods tien vrouwen voor eene krijgen! Borkowski zich dan tot degene wendende, welke hij kwam te koopen, zegde haar: Beste Franziska, ik heb u gekocht. Van heden af zult gij de herbergierster zijn. Dit zeggende sleurde hij haar met geweld naar zijne kamer. Daarna noodigde hij al de aanwezigen uit op eene maaltijd, die hij zijn bruiloffeest noemde en gaf hun sigaren, genever en allerlei dranken en eten. 't Was eerst 's anderendaags, dat Franziska en in gelukke haren vader met deze avontuur bekend te maken. De vader verscheen met de politie, haalde zijne dochter uit de herberg en deed proces-verbaal opmaken. De verkooper werd veroordeeld om een aanslag op de vrijheid zijner vrouw gepleegd te hebben tot 16 maanden gevang en de kooper tot 4 maanden gevang.

Pauselijke Staten.

De duitse prelaten hebben Z. H. den Paus willen bewijzen, dat zij hem getrouw blijven ook in de moeilijckste omstandigheden. Zij hebben hem namelijk een afschrift toegestuurd van de veelbesprokene protestatie, welke zij tegen de geestelijke wetten, door den Pruisischen Rijksdag gestemd, hebben uitgeveerdigd. Pius IX heeft den hoogw. bisschoppen geschreven, dat hij volle vertrouwen stelt in hen om de rechten der Roomsche kerk te verdedigen.